

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Capvt II. De confessione peccatorum circa primum Decalogi præceptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Cap. II De peccat. Confess. in universum. 17

110. Regulam autem ad discernendum, quam circumstantie mutant speciem, quæ verò solum aggravat, minuunt, & difficile est ex *Coninch. disp. 7. dub. 5.* (cum simus in speciebus moralibus) exacte dare: varique Doctores variè philosophantur. Illa videtur brevis & expedita, quantum nunc pro nostro instituto sufficit, quam P. Joseph Augustinus in *Brevi notitia*, n. 33. de Sacramento ponit, qui circumstantiam mutantem speciem ex eo cognoscit, quod pertineat ad aliam virtutem, vel vitium non mutantem verò speciem, ex eo quod non transferat illam materiam ad aliam virtutem. Quæ vero in particulari transferant, colligendum est ex ipsius materiis, id est ex tractationibus materiarum virtutum, & vitiorum. Adde item praxim & usum, ex quo plura sensum doceberis.

Jam verò his tactis, quæstio celebris est, an tales circumstantie non solum mutant speciem, quod certum est, sed etiam non mutant, saltem notabiliter aggravant. Radiminentesque, aperiri Sacerdoti, ex præcepti necessitate debeant.

111. Dico quamvis probabilissimum sit cum Thoma Sanchez, Suarez, Fagundes aliisque apud Delugo mokendum; quibus adde Coninchium *dicta disp. 7. dub. 3.* circumstantias notabiliter aggravantes, quia mutant notabiliter iudicium Confessorij contra penitentem, esse in Confessione aperiendas; tamen probabile etiam esse cum D. Thoma, Valentia, Vasquez, aliisque quos citat, & sequitur Delugo de *pen. disp. 16. sect. 3.* Fide libus hanc necessitatem minime imponendam: Ratio est, quia non est imponendum onus tam grave, nisi constet de lege illud imponenterat non constet esse aperiendas nisi species, & numerum peccatorum, ex Conci. Triad. *sess. 14. cap. 5.* non verò omnia, quæ quocunque modo Confessorij iudicium commutante queant. Alias rationes vide apud Doctores modò citatos.

112. Ex hac doctrina, ut item ex hæcenus dictis plura & valde utilia inferuntur ad Confessiones expectandas. Quare & ea in sequentibus sigillatim sunt proponenda, & ut facilius methodus evadat, per singula Decalogi præcepta, pro iis, quæ ad nostram institutum faciunt, discutendum.

C A P V T I I.

De Confessione peccatorum circa primum Decalogi præceptum.

§. I. De peccatis contra Fidem.

Suppono, tanquam indignum controversia, debere in Confessione explicari: An peccatum contra fidem fuerit solum externum, an etiam internum cum errore intellectus: v.g. qui adorat Idolum absque errore, quo credat ibi adesse divinitatem, est Idololatra externus, cum ejusmodi errore, est item hæreticus. Ita Sanchez in *Decal. lib. 2. c. 47. n. 21.* Cum igitur per illum errorem addatur peccatum, specie diversum; sine dubio penitentia tribuendi erit subiiciendum.

1. Jam verò loquendo de ipso hæresis crimine Triplici modo posset quis in errores contra fidem incidere. Primo negando, vel deliberatè dubitando de articulis fidei. Atque hic sufficienter confiteretur si dicat se *prolapsum in hæresim*, nec opus habet explicare qualitates articulos, seu articulos, in quibus contra fidem sensit. Sic Reg. 16. c. 4. n. 13. Ratio est quia quoad hanc præceptam negationem sunt ejusdem speciei, cum omnia operantur obligationi credendi obiecta per fidem sufficienter proponita.

2. Secundo, posset quis errare contra fidem non solum negando, sed etiam addendo aliquid, quod aliam speciem peccati adiungat supra hæresim, hoc est Blasphemiam contra Dei honorem. Ut si quis neget à Pilato

condemnatum fuisse Christum Dominum, est solum hæreticus: at si neget Deum esse bonum, vel circa illud ipsum de Pilato dicat iuste ab eo Christum Dominum fuisse condemnatum; non solum est hæreticus, sed blasphemus. Id igitur esse expresse Confessori aperiendum, non est ambigendum. Ita Castropalaus *n. 1. tract. 4. d. 2. p. 1. n. 6.*

4. Tertiò posset quis errare, eandem fidem non solum negando & blasphemando, sed insuper volendo acceptare aliquam sectam fidei oppositam, v.g. Iudaismum, Paganismum, &c. & tunc id debere explicari, saltem pro ipsa praxi certum iudico. Ita idem *ibid.* Ratio est quia singulæ hæc sectæ communiter superaddunt hæresi, seu negationi fidei aliqua alia peccata specie diversa ab ipsa hæresi. Qui v.g. amplecti vult Iudaismum, eligit circumcidere, quæ est species superstitionis. Qui Paganismum; vult Idola colere, quæ est species, seu peccatum Idololatriæ, &c.

5. Porro unum superest discernendum. An teneatur Apostata à fide, Apostasiam in Confessione declarare. Explico. Qui suscepit Baptismum, si forte cadat in hæresim, debetne dicere se in hæresim esse prolapsum post susceptum Baptismum, an satis erit dicere dumtaxat se in hæresim incidisse: quod est quærere, An infidelitas ante Baptismum & post Baptismum concepta specie differant?

6. Dico cum Delugo de *pen. disp. 19. sect. 5. n. 294.* contra Suarez, Sanchez, aliisque ab eodem citatos probabile esse non differre, quare satis esse fateri se in hæresim fuisse prolapsum. Ratio est, quia non apparet unde specifica differentia sumi rationabiliter possit. Vel enim sumitur ex eo quod se quis subtrahit ab obedientia fidei; vel quod committat specialem irreverentiam contra eandem fidem, sicut in Baptismo susceptam. Prius non affert novam speciem, quia probabilius est ex Suarez *l. 4. in Decal. c. 1. num. ult. quoque*, in Baptismo nullum fieri votum, aut promissionem de obedientia fidei; & ex altera parte illa negatio universalis subiectionis ad Deum, quam continet infidelitas, satis explicatur, cum quis fatetur se *noluisse fidem*. Nec posterius, quia illa irreverentia eodem modo explicatur, dum dicitur ipse lapsus in hæresim. Adde cum quis subiicit clavibus peccatum hæresis, statim Confessor intelligit ejusmodi peccatum commissum post Baptismum, quia commissum, ante Baptismum non est materia Sacramenti Penitentia, ergo jam intelligo omnem malitiam quæ ab ipso absolvenda est.

§. II. De Ignorantia rerum Fidei.

7. Non sunt plura specie peccata sed unicum, ignorare culpabiliter articulos fidei diversos; quos ignorare quis debet v.g. Trinitatem, Incarnationem, &c. Ita Suar. *d. 15. de fidei sect. 1. n. 7.* Ratio est, quia licet obiecta materialiter specie differant; semper tamen eadem est obligatio omnes eas veritates cognoscendi.

8. Quid si quis neget articulum fidei, quia illum ex culpa moraliter gravi, scire noluit: peccatne eodem specie peccato, quo peccat quis cum deliberatè negat articulum quem probe scit? Respondeo, puto cum Sanchez *l. 4. in Decal. c. 7. n. 24.* contra Vasquez *l. 2. ab eodem citatum*, peccare eodem specie peccato; Quare abundè is confitebitur si asserat se *negasse fidei articulum*. Ratio est, quia talis malitia demum resolvitur in illam, quod parvipendatur auctoritas divina: hanc enim aequè in ordine ad Confessionem (quidquid sit in ordine ad aliud, de quo Delugo *disp. de penit. 16. sect. 4. n. 193.*) parvipendit qui scienter negat, atque qui, cum debeat scire, negligit, unde & negat.

Quid nosse debeat de fidei articulis ille, qui absolvendus est, dicam infra *l. 3. c. 5. n. 6.*

§. III. De Peccante cum spe venia, & resistendo inspirationibus.

9. Siquis dum delinquit spem concipit quod à Deo Optimo tale peccatum ipsi ritè confitendum remitteretur, vel (quod in idem recidit) proponit illud peccatum quod actu committit, se Sacerdoti ritè manifestaturum, cum non committat peccatum specie diversum ab eo qui idem patrat; sine talianimo, non obligabitur talem spem, seu talem animum confiteri. Immo ejusmodi animum potius addere circumstantiam disti- nentem peccati gravitatem, quam aggravantem, docent Doctores. Lege Paulum Comitolum in resp. moral. l. 4. qu. 52.

10. Idem dic de peccante contra vehementissimam inspirationem, ne peccet: id enim esto aggravet, nihilominus cum non mutet speciem, satis erit in Confessione explicare, se peccasse, sine necessitate addendi id peccatum fuisse patratum, interna inspiratione vehementer contradicente. Ita Delugo d. 16. sect. 1. 2. n. 514.

11. Idem dic propter paritatem rationis, de peccante contra propositum vehementissimum non peccandi, sed citra votum, vel juramentum; quia tunc adderetur nova species, ut ex se patet.

§. IV. De omitte hōas Canonicas.

12. Qui, cum sit obligatus, de facto omittit Officium divinum totum unius dei probabiliter unum peccatum committit. Sic Navarr. & alij apud Delugo de pen. 16. sec. 14. n. 547. unde sufficit, si penitens dicat se omisisse Officium divinum semel, seu graviter deliquisse in recitando Officio divino. At qui de facto omittit toto anno v. g. plura peccata committit, quot nimitum sunt dies anni, & omnia confiteri debet. Sic idem ibid. Ratio est, quia sicuti una unius diei recitatio non ordinatur ad aliam; ita una omisso recitationis, quo ad unum diem, non ordinatur ad aliam, atque adeo omisiones multorum dierum non faciunt unum moraliter peccatum; At in Officio unius diei una hora ordinatur ad aliam, constantque omnes unum divinum Officium diurnum.

13. Sed quid de volente omittere? Respondeo qui vult per unicum actum omittere Officium unius diei, unum numero peccatum committit: & item qui vult per unicum similem actum omittere Officium v. g. unius anni, unum item numero peccatum facit, satisque fatebitur si dicat, Volui omittere Officium unius anni, non autem satis est dicere, Volui omittere Officium, quia sic Sacerdos intelligeret Officium unius diei, ut supra in simili dictum est c. 1. §. 9.

§. V. De Superstitione, & similibus.

14. Superstitio, quantum facti ad nos duplex est, ex Sanchez lib. 2. in Decal. c. 58. num. 12. alia in qua est pactum expressum cum Dæmone, alia in qua, tacitum: Atque utriusque variaz sunt species, quas hic transcribere esset profecto superfluum. Illud enim nobis non ignorare sufficit, omnes eas species, quamvis in materia in qua exercentur specie differant, tamen non eo ipso differre in ratione morali, & in ordine ad Confessionem. Ita Sanchez ibid. n. 14.

15. Puto igitur solum esse aperiendum in Confessione. An fuerit pactum explicitum, an implicitum duntaxat. ita ibid. vide & Suarium tom. 1. de Relig. lib. 2. de superstitione, cap. 9. & 10. quale implicitum solet esse in Astrologia judiciaria de eventibus liberis, in Chiromantia, & in Auguriis, quando juxta suas regulas ad mortale pertingunt. Vide Martinum Delrio lib. 4. disquis. Mag. cap. 3. quest. 2. Valentiam tom. 3. disp. 6. q. 12. p. 3. Tol. lib. 4. cap. 15. Ratio est quia cetera materialiter se habent, adesse verò pactum expressum, tacitumve, licet tantum afferat discrimen expliciti ab implicito,

incompleti à completo; unde ex hoc non videtur mo aspectu proprie differentiam speciem inferre tenet Suarez ibid. tamen quia pactum explicitum promissionem factam dæmoni, & commercium cum illo; id quod non invenitur in implicitis, inferitur differentia essentialis, atque adeo que Confessione patefacienda. Ceterum an superstitio divinatio, vel quid simile sit per somnia, per imagines, per aves, per aquas, per stellas, necesse est Sacerdoti declarandum: quia, ut didimus, hæc se habent materialiter.

16. Eodem modo si eadem superstitio, vel cium, vel simile addat aliud peccatum, quod, vel declaratione materiæ, vel ex alia circumstantia applicari possit; erit utique necessitas talis materiæ circumstantia exprimenda. Vt si miscuisti Sacramentis; erit etiam peccatum contra cultum debitum sacris: si per maleficium intendisti mortem, vel alicuius, erit homicidium, vel furtum: si pater mercium adorasti dæmonem, erit Idololatria: & c. similibus, ut ex se patet. Lege in simili Sanchez l. Decal. c. 3. 8. a. n. 66.

CAP. V. III.

Circa secundum Decalogi præceptum

§. I. De Blasphemia.

17. Quamvis probabilis sit cum Suarez tom. 1. Relig. tr. 3. lib. 1. cap. 6. n. 18. 19. Sanchez d. cal. lib. 2. ca. 31. n. 39. Blasphemias contra Deum, contra Beatissimam Virginem, & contra Sanctos diffinire specie: tamen cum probabile sit ex Azor apud Diaz tr. de circumstantiis aggravantibus, ref. sc. non debet satis erit si in Confessione aperiatur numerus Blasphemiarum, nec explicare opus erit fuisse contra Deum, Beatissimam Virginem, vel contra Sanctos. Ratio est quod non differat est, quia cum omnes communes honorent Sanctos non ob præcisam propriamque rerum excellentiam, sed quia ad Deum ipsi Sancti referuntur; ideo nec in iura eos per Blasphemiam affert nisi quatenus ad Deum referuntur: ab uno ergo, quæ Deo omnes Blasphemias specificantur.

18. At si quando forte Blasphemia sit hæretica, tunc propter superadditam speciem hæresis, id est applicandum ex supradictis constat. Vide Delugo d. sect. 5. n. 276.

19. Quæ ratio est qui uno impetu plures blasphemias fert, semel peccet, dixi supra c. 1. §. 8. n. 50.

§. II. De voto, & Iuramento.

19. Idem, & multo probabilius, dic in voto & iuramento: in quacumque enim materia ex Sanchez lib. 4. in Decal. cap. 11. num. 23. si veas Sanctos, vel Beatissimam Virginem, si veas Deum: Vel si veas per aliquem ex his si ve per quodcumque aliud, in quo veri iuramenti ratio appareat; eodem specie voto, eodemque specie iuramento iuras, ita Suarez tom. 1. Relig. lib. 1. de iuramento, cap. 25. n. 10. Lessius lib. 2. d. 1. n. 6. Fagundez de præcepto Eccl. 2. lib. 3. cap. 1. Ratio est quia communiter intentio jurantis est, Deum, qui in Sanctis rebusque illis relover, adducere testem; & in votis, ipsum eundem Deum colere, fatis est in Confessione sic profiteri, Verum minus servari, falso juravi, & c. sine sollicitudine explicandi cui voveris, vel quid iuraveris.

20. Sed quid si quis votum confirmat iuramento? Respondeo cum Sanchez lib. 7. de Matrim. disp. 17. n. 1. utrumque, id est, votum & iuramentum forte expiandum. Ratio est clara, quia tunc emergit duplex malitia si contra illa delinquas: altera contra Religio-